

НАПРЕДОК²

ГОДИНА 1, БРОЈ 1

18 АПРИЛ - 09 МАЈ, 2003

СТАНКО ПАВЛЕСКИ

ПИШУВАНА ЛИКОВНОСТ-
СЛИКАН ЈАЗИК III

Диктаторство од
посредувачот
ТРИ БОИ

Македонска преродба100
Скопје, Р.Македонија
тел ++ 389 2 34 50 02

Партение Зографски 39
Скопје, Р.Македонија
тел++389 2 17 84 33

ТОМЕ АЏИЕВСКИ

Албанците како
метафора

ЗА ДОВЕРБАТА

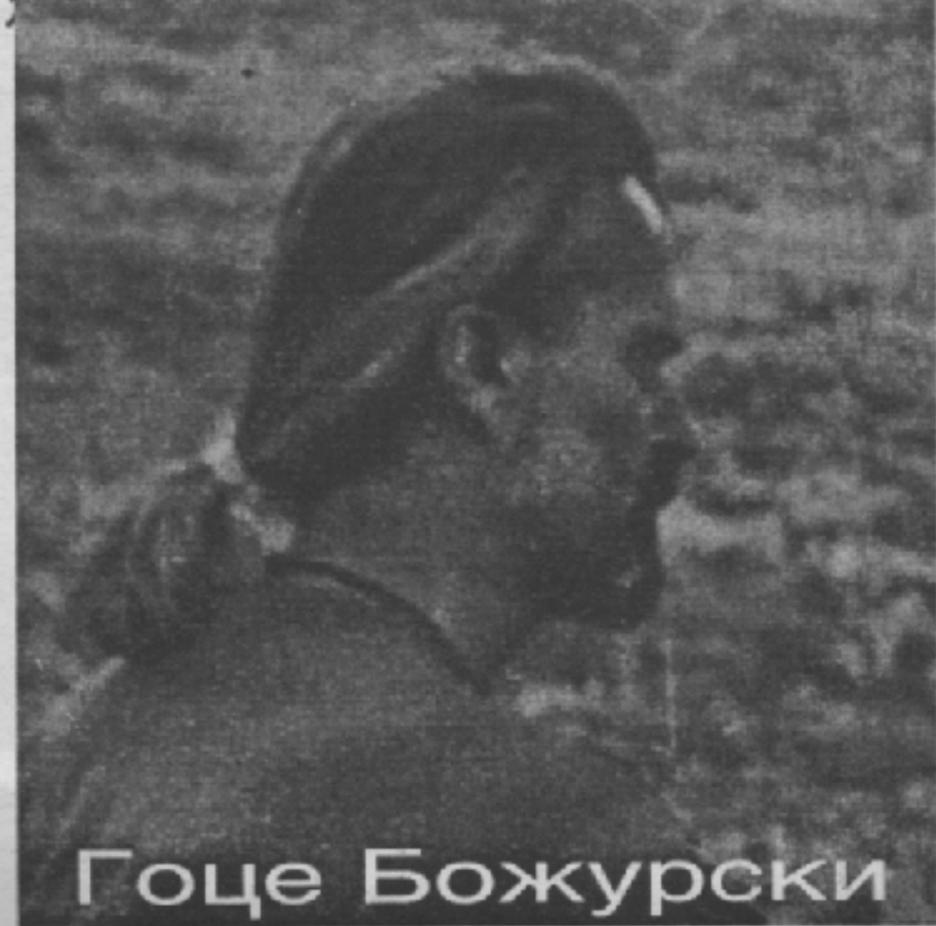
www.dnevnik.com.mk
Дневник

Владимир Величковски

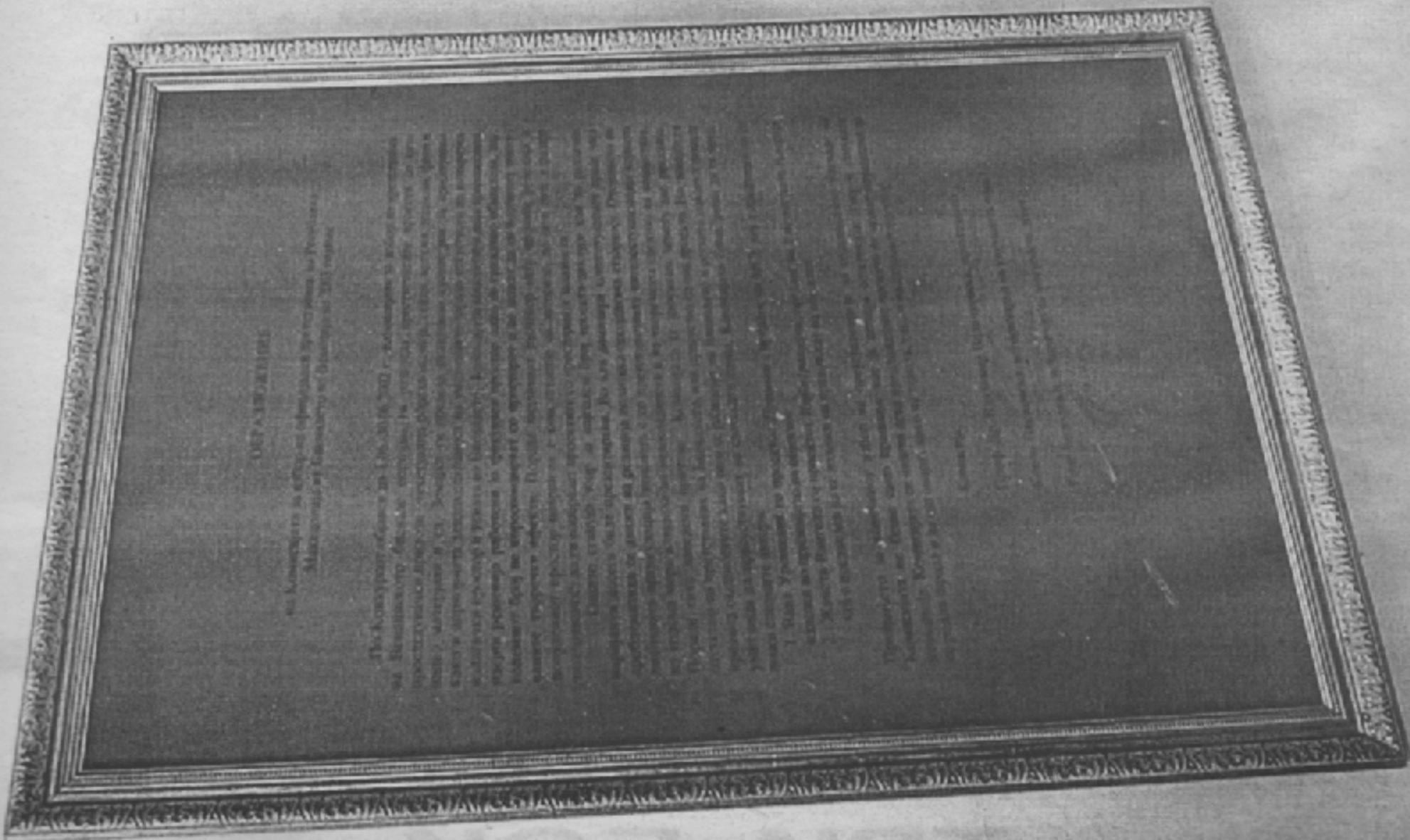
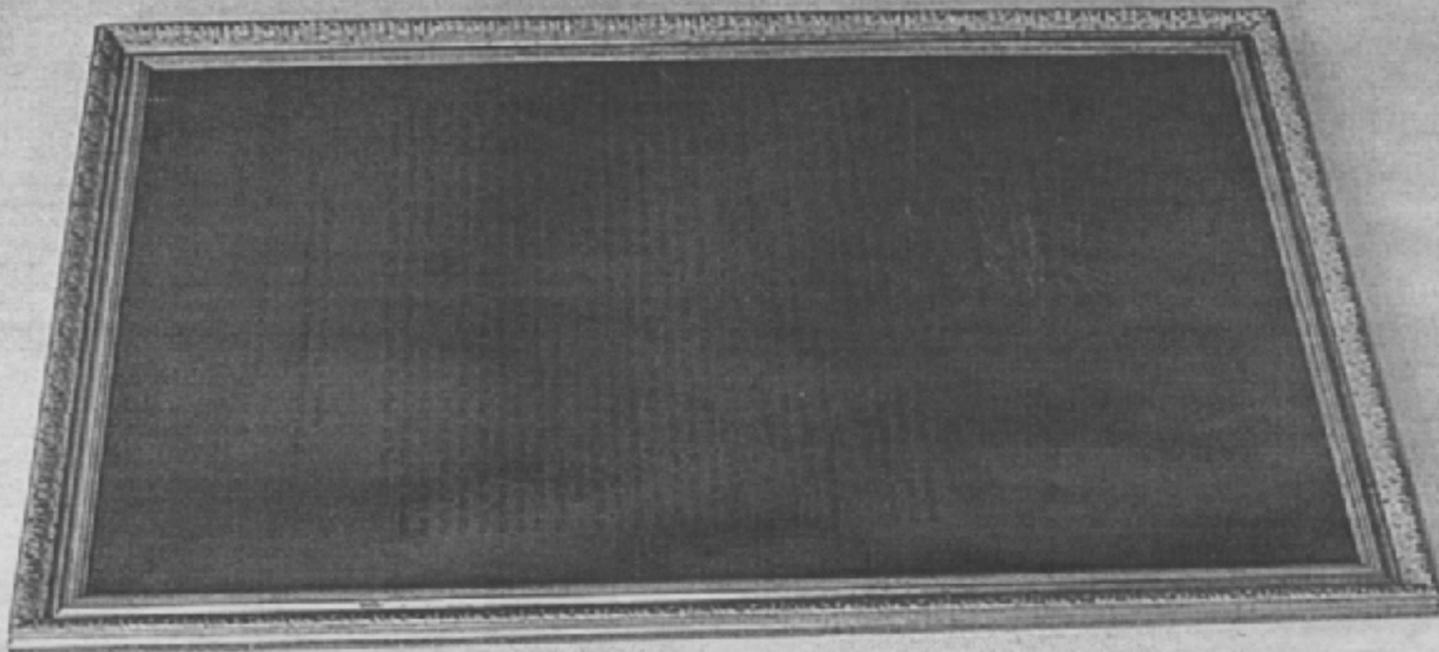
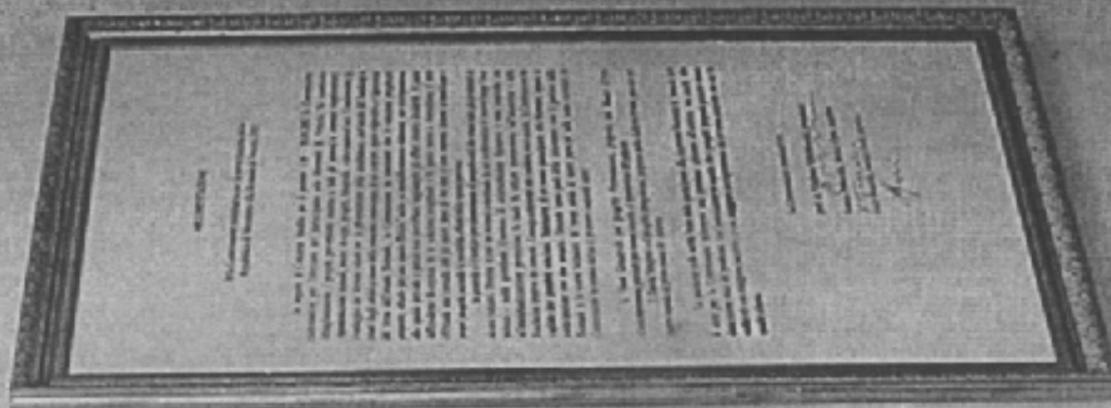
Конча Пирковска

Гоце Божурски

**ПИШУВАНА ЛИКОВНОСТ -
СЛИКАН ЈАЗИК III**

**ДИКТАТОРСТВО ОД
ПОСРЕДУВАЧОТ
ТРИ БОИ**

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

на Комисијата за избор на официјален претставник на Република
Македонија на Биеналето во Венеција во 2003 година

По Конкурсот објавен на 1.06-30.06.2002 г., Комисијата за избор на претставник на Венецианското биенале обстојно ги разгледа пристигнатите проекти со сите проследувачки прилози: текстуални образложенија, скици, цртежи, планови, фото и видео материјали и сл. Земајќи ги предвид релативно кучниот рок за пријавување како и апсурдната хендикепираност на уметниците заради отсуството на конкретен излагачки простор и темата на Биеналето, Комисијата констатира дека приложените идејни решенија работени за фиктивен простор иако се грижливо обмислени, најголемиот број не кореспондираат со просторот и не можат да ги постигнат очекуваните творечки ефекти. Поради видливиот расчекор меѓу идејните решенија и понудениот простор извршена е консултација со авторите, по што сите изразија подготвеност да ги сообразат проектите со просторните можности.

Општо стапува збор за најголем број проекти-циклуси кои во различни варијанти досега биле презентирани. Во нив доминира концептуалниот приод чija проблематика се движи на релација политика-секојдневна стварност. Отсуството на ликовната артикулација заменета е со претенциозната интелектуализација којашто во голема мера влијаела на недоследноста и на творечката свежина на концептите. Поради сите наведени причини, Комисијата се двоумеше помеѓу две решенија: отсуство на претставник на Биеналето или присуство со два проекти. Но, земајќи ги предвид околностите како што се рубричето на Биеналето и ретката можност нашите уметници да присуствуваат на светската сцена, Комисијата сепак реши да ги предложи следните автори:

1. Вава Урошевиќ со проектот *Промени*, предлог на МСУ кој е предвиден да се изложи во приземјето на објектот
2. Жанета Вангелс со проектот *Инијералани*, предлог на Уметничката галерија кој е предвиден да се изложи на првиот кат на објектот.

Прашањето за конечниот избор на претставниците за годишното Биенале за Комисијата не беше само прашање кое ја допира естетиката, туку и етичката димензија. Комисијата се надева дека предложените проекти ќе можат поуспешно да се реализираат и да одговорат како на темата, така и на дадениот простор.

Комисија:

Проф. Др. Владимир Величковски, претседател

Ковча Пирковска, историчарка на уметноста, член

Горан Ѓокиќски, историчар на уметноста, член

ACKNOWLEDGEMENT

of the Committee for selecting the official representative of the
Republic of Macedonia at the Venice Biennial 2003

Following the competition opened from 01.06.2002 to 30.06.2002, the Committee for selecting the representative at the Venice Biennial 2003 has thoroughly considered the projects that had arrived with all the additional enclosures: textual explanations, sketches, drawings, plans, photographic and video materials etc. Considering the relatively short notice and the fact that the artists were a priori handicapped for not knowing the actual exhibiting room and the topic of the Biennial, the Committee has decided that the submitted projects, made for an imaginary space, although thoroughly considered, mostly do not correspond to the space and can not reach the expected creative effects. Due to the obvious discrepancy between the projects and the offered exhibiting space, the Committee consulted the artists and they all agreed to make their projects adequate to the spatial possibilities.

Generally, the Committee has received mostly the projects-cycles that have been presented so far, yet in different variants. They are dominated by the conceptual approach whose topics follows the relation politics-everyday. The absence of artistic-articulation is compensated by the pretentious intellectualization that to a large extent, influenced the lack of creative freshness of the concepts. Due to all the stated reasons, the Committee hesitated between two solutions: absence of our representative from the Biennial, or representation with two projects. Yet, considering the circumstances such as the jubilee of the Biennial and the rare opportunity for our artists to participate at the international scene, the Committee, however, decided to propose the following artists:

1. Vana Urosevic with the project "Changes", suggested by the Museum of Contemporary Arts, meant to be exhibited on the ground floor of the object.
2. Zaneta Vangeli with the project "Integrations", suggested by the Art Gallery, meant to be exhibited on the first floor of the object.

The question of the definite choice of representatives at this year's Biennial was not only a question that touches the esthetics, but also the ethic dimension. The Committee hopes that the proposed projects could be more successfully realized and that they could respond to the topic, as well as to the given space.

Committee:

Prof. Vladimir Velickovski, Ph. D., president

Konca Pirkovska, art historian, member

Goco Bozurski, art historian, member

ARGOMENTAZIONE

della Commissione esaminativa per la partecipazione della
Repubblica di Macedonia alla Biennale di Venezia 2003

In seguito al Concorso bandito per il periodo 1.06 - 30.06.2002 la Commissione esaminativa per l'elezione del partecipante alla Biennale di Venezia ha esaminato dettagliatamente i progetti pervenute assieme a tutti gli annessi e connessi supplementari: argomentazioni testuali, bozze, disegni, progetti, fotografie, video-materiali ecc. Considerando lo svantaggio dei termini ridotti per la presentazione delle candidature, con anche del handicap a priori degli artisti a causa della mancata conoscenza di un concreto spazio espositivo e l'ignoranza del tema dell'attuale Biennale, la Commissione ha constatato che le soluzioni progettuali proposte, attuate per uno spazio fittizio, anche se meticolosamente elaborate, non corrispondono allo spazio previsto e perciò non potrebbero raggiungere gli effetti creativi desiderati. A causa dell'evidente divergenza tra le soluzioni progettuali e lo spazio messo a disposizione, è stata effettuata una consulta con gli autori, dopo di che tutti si sono espressi disposti a modificare i propri progetti secondo le modalità offerte dallo spazio previsto.

In generale si è trattato prevalentemente di progetti-cicli che erano stati già presentati in alcune varianti. Domina in essi un accesso concettuale la cui problematica si muove lungo l'asse politica - realtà quotidiana. L'assenza di un'articolazione figurativa è stata sostituita con un'intellettualizzazione pretenziosa, la quale ha influito enormemente sull'incoerenza e sulla freschezza creativa dei concetti. Conseguentemente alle suddette motivazioni, la Commissione ha vagliato due possibili soluzioni: l'astensione di un nostro partecipante alla Biennale, oppure la partecipazione con due progetti. Tenendo conto però delle circostanze, cioè il giubileo della Biennale e le scarse occasioni dei nostri artisti di essere partecipi sulle scene mondiali, la Commissione ha intanto deciso di proporre i seguenti autori:

1. Vana Urosevich col progetto Permutazioni, proposto dal Museo d'Arte Contemporanea, previsto per essere esposto al pianterreno del palazzo
2. Zaneta Vangheli col progetto Integralismi, proposto dalla Galleria d'Arte, previsto per essere esposto al primo piano del palazzo.

La questione della scelta finale delle partecipanti alla ricorrente Biennale di Venezia non è stata per la Commissione solamente una questione attinente all'estetica, ma anche alla dimensione etica del problema. La Commissione si aspetta che i progetti proposti possano essere realizzati con maggiore successo, e con maggiore corrispondenza sia col tema preposto che con lo spazio offerto.

La Commissione esaminatrice:

prof. dr. Vladimir Velichkovski, presidente

Koncia Pirkovska, storico d'arte, membro

Goce Bozurski, storico d'arte, membro

ПО ОБРАБОЗЛОЖЕНИЕТО НА
НАЦИОНАЛНАТА КОМИСИЈА ЗА
ВЕНЕЦИЈА 2003

рецепции

Специјална Венецијана
за масовни забави

База - комисијски микс:

300 кг. - зависност

300 кг. - суета

300 кг. - лични и туѓи интереси

Додатоци:

3-6 кг. - рок во конкуренција

80-120 кг. - просјор по рокот

но сирото пред изборот

12-18 кг. - одлежана тема - утрирање

на месарот (организаторот)

по буче - политичка и сексуална симболика

Секако - лична артикулација

Никако - интелектуализација

видејќи што што се вработува

моме и да не посетува

30 кг. - дониран просјор -

некултурно е да се одбие

50 кг. - Хамлет - да се одлучува или

да се присуствува, ирацане е сега

1 кг. - зачин - јубилеј на Биеналето

1 кг. - зачин - присуство на сцениста сцена

Додатоци - естетика и етика,

безразлика што неетичко во тивото

во учесничката додирало етиката

дисциплина, со што на издвојување

КОМИСИЈАТА ИЛИ ЗАДРЖУВА СТЕ ПРАВА,

ОСВЕН ЗА МЕНТОРИТЕ И РЕЦЕНЗИТИТЕ

ТРАДИЦИЈАТА Е ОВОЗМОЖЕНА СО ГРАНТ ДОБЕН

ОД МИНИСТЕРСТВОТО ЗА КУЛТУРА НА Р.МАКЕДОНИЈА

Обој рецепции на македонската

традиционална кучна, во изборна

форма прилагодена за пошироката

госпономежа јавност, можеме

успешно да ја подготвиме и без многу

сиротност и искуство. Ако ви се јават

одредени проблеми, не ткајте,

консултирајте ја комисијата

Прилогот за јавност

Стамко Павлески - скулптор

Скопје, 19.02.2003

ON THE ACKNOWLEDGMENT OF
NACIONAL COMMITTEE FOR
VENECE 2003

Recipe

Special meal Venetiana
for mass entertainments

Base - Committee mix:

300 kg. - addiction

300 kg. - vanity

300 kg. - personal and others' interests

Additions:

3-6 kg. - competition period

80-120 kg. - time after the competition period

but immediately before the selection

12-18 kg. - rested topic - us your

connections with the butcher (promoter)

Option - politics and everyday

By all means - artistic articulation

By no means - intellectualization,

since the things that are considered

might not exist

30 kg. - donated showroom -

it is impolite to refuse

50 kg. Hamlet - to be absent

or to be present, that is the question

1 kg. - spice - Biennial Jubilee

1 kg. - spice - presence at the international scene

Measured - esthetics and ethics

regardless of the fact that the non-ethical

in life has acquired ethical dimension

in art by the act of separation

THE COMMITTEE HOLDS ALL RIGHTS,

EXCEPT FOR THE MENTORS AND REVIEWERS

THE TRADITION IS MADE POSSIBLE BY A GRANT RECEIVED

BY THE MINISTRY OF CULTURE OF R.MACEDONIA

This recipe of the Macedonian

traditional cuisine, in its original

form and adapted to the wider

gastronomic public, could be

successfully prepared without

much knowledge and experience.

If problems occur, don't wait,

consult the Committee

Adapted for public

Stamko Pavleski - sculptor

Skopje, 19.02.2003

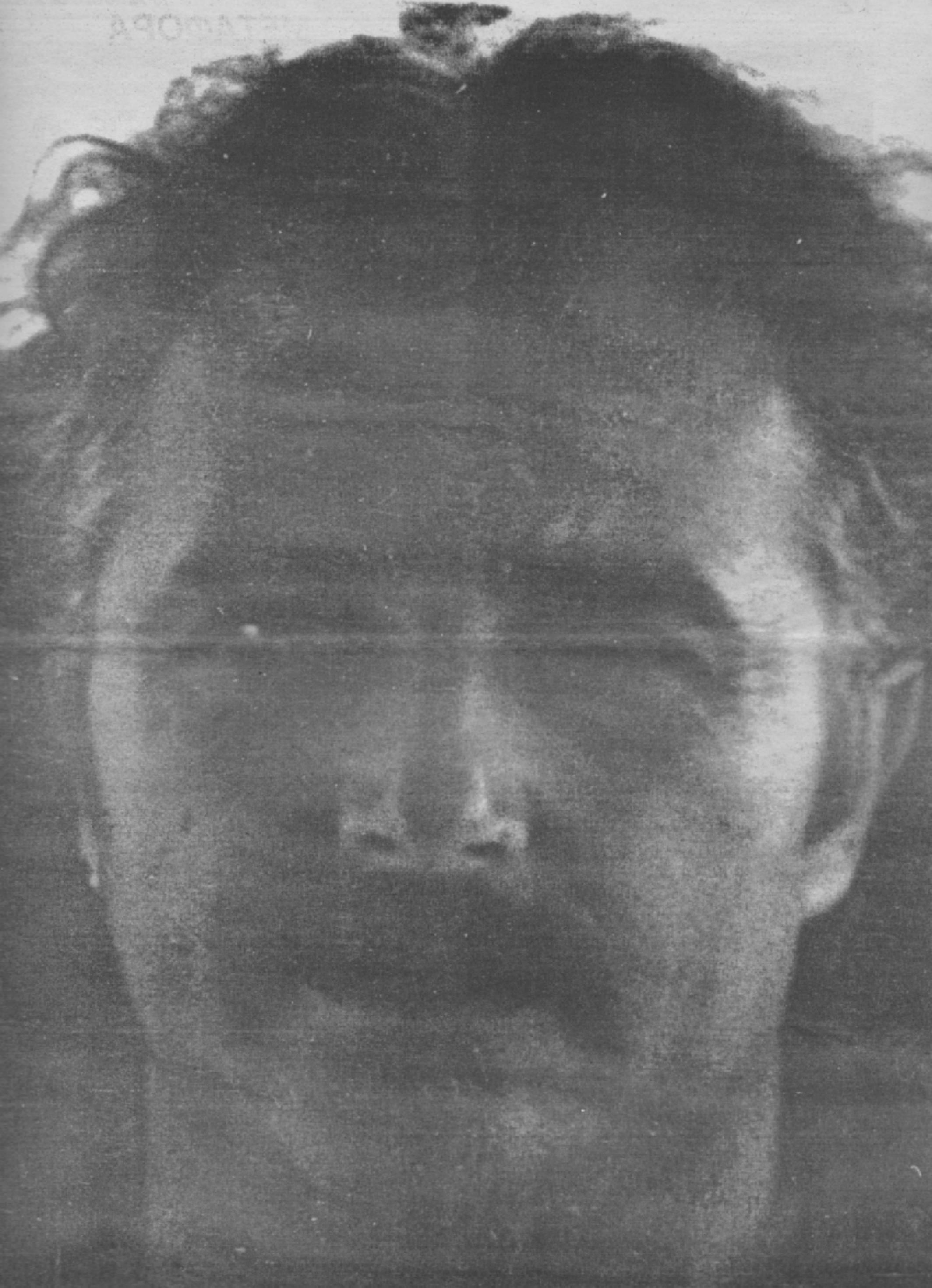

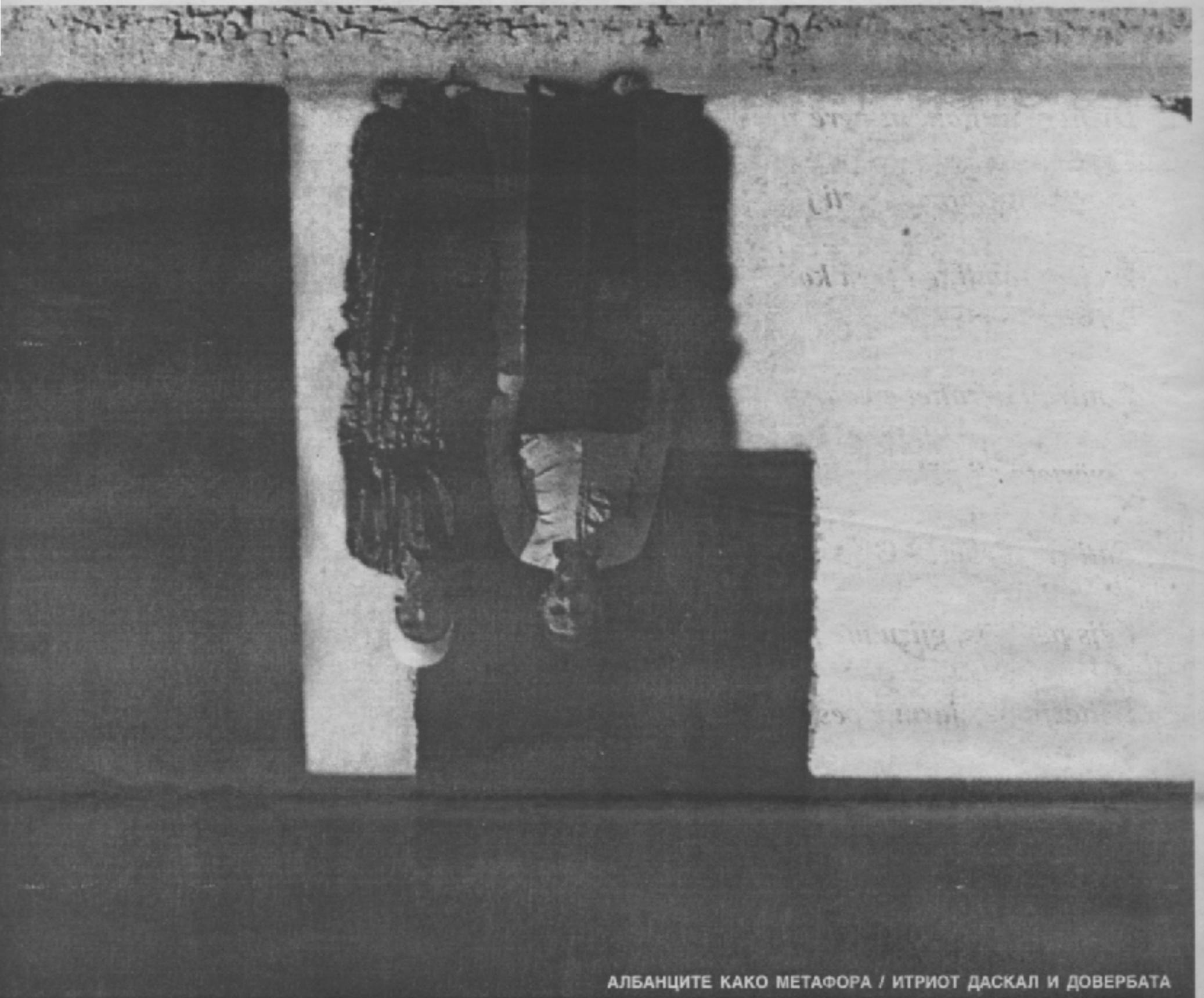
Г-ѓа Викторија Васева Димеска
Делото е позајмено од

>> ЗА ДОВЕРБАТА <<

FJALË TË URTA SHQIPE / МАКЕДОНСКИ УМОТВОРБИ

- *Ai që ban, nuk kan* - Кој носи не проси.
- *Askush s'ka çdo ditë Bajram* - Не е секој ден Велигден.
- *Ai që ia maron gropën tjetrit, bjen vet në të* - Кој на друг јама копа, сам во неа ќе падне.
- *Ali hoxha, hoxhë Alija* - Не е шија, туку врат.
- *Akolla drunit të thatë, digjet i njomi* - Покрај суво дрво и сировото гори.
- *Besë në qen dhe në kaur nuk ka* - Верба во куче и во Шиптар нема.
- *Ban sabër, se një ditë gjan selamet* - Трпението спасува.
- *Burri lidhet për fjalë e kau për bri* - Човек се држи за збор, а вол за рогови.
- *Çka t'i bajsh i ban veti* - Што на друг му правиш, тебе ти се враќа.
- *Çdo përppjetze e ka edhe teposhten* - Колку нагорнини, толку надолнини.
- *Çfarë fare të m'jellish, po ate e korr* - Што ќе посееш, тоа ќе жнееш.
- *Çka mundesh me ba sot, mos e le për nesër* - Што можеш денес, не оставај за утре.
- *Çka pshtyhet, nuk lëpihet* - Кај што си плукнал, не се лиже.
- *Dardha nën dardhë* - Крушата под круша паѓа.

АЛБАНЦИТЕ КАКО МЕТАФОРА / ИТРИОТ ДАСКАЛ И ДОВЕРБАТА

Dardhën e mëjrë e 'ane derrat - Добрите круши свињите ги јадат.

Dekja e njenit, gjallja e tjetrit - Додека на еден не му се стемни, на друг нема да му се раздени.

Dija kimetin të paktës, se të vjen e shumta - Кој не цени малку, нема да цени ниту многу.

Dita e mirë duket në mëngjez - По утрото денот се познава.

Dita e re, nafaka e re - Нов ден, нова среќа.

- *Duhet të mendojmë para se me folë* - Испечи, па речи!
- *Dy herë kujton, ni herë flet* - Двад пати мери, еднаш сечи.
- *Dy vetë luftojnë, i treti fiton* - Двајца се тепаат третиот користи.
- *E djegi tomli, e i fryn kosit* - Кој се изгорел од млеко, и на матеница дува.
- *E mira harrohet e keqja jo* - Доброто се заборава, а лошото не.
- *E vërteta s'i pëlqen gjithkuj* - Вистината не секому е драга.
- *Fati a i verbët!* - Среќата е слепа!
- *Fëjs për fëjs, gjiza me pare* - Љубов за љубов, сирење за пари.
- *Fëlterja në zjarm e peshqit në det!* - Тавчето на оган, рибата во море!
- *Fjala e mirë i çel dyert e hekrit* - Добриот збор железни порти отвора.
- *Fjalë pak e punë shumë* - Малку збори, многу твори!
- *Fjalët janë për insan, e dajaku për hajvan* - Човекот со зборови, стоката со котек.
- *Flokët e gata, mendt e pakta* - Долги коси, кус ум.
- *Fol drejt e rri shtremt* - Зборувај право, седи криво.
- *Fol për ukin, uki nër thanë* - Ние за волкот, волкот на врата.
- *Gur, gur, bahet mur* - Камен, по камен палата.
- *Gjeli bërtet në pleh të vet* - Секој петел на своето бунште е најсилен.
- *Gjuha nuk ka eshtna, po' eshtna then* - Јазикот коски нема, но коски крши.
- *Harrni për thes* - Си го нашло грнето, капачето.

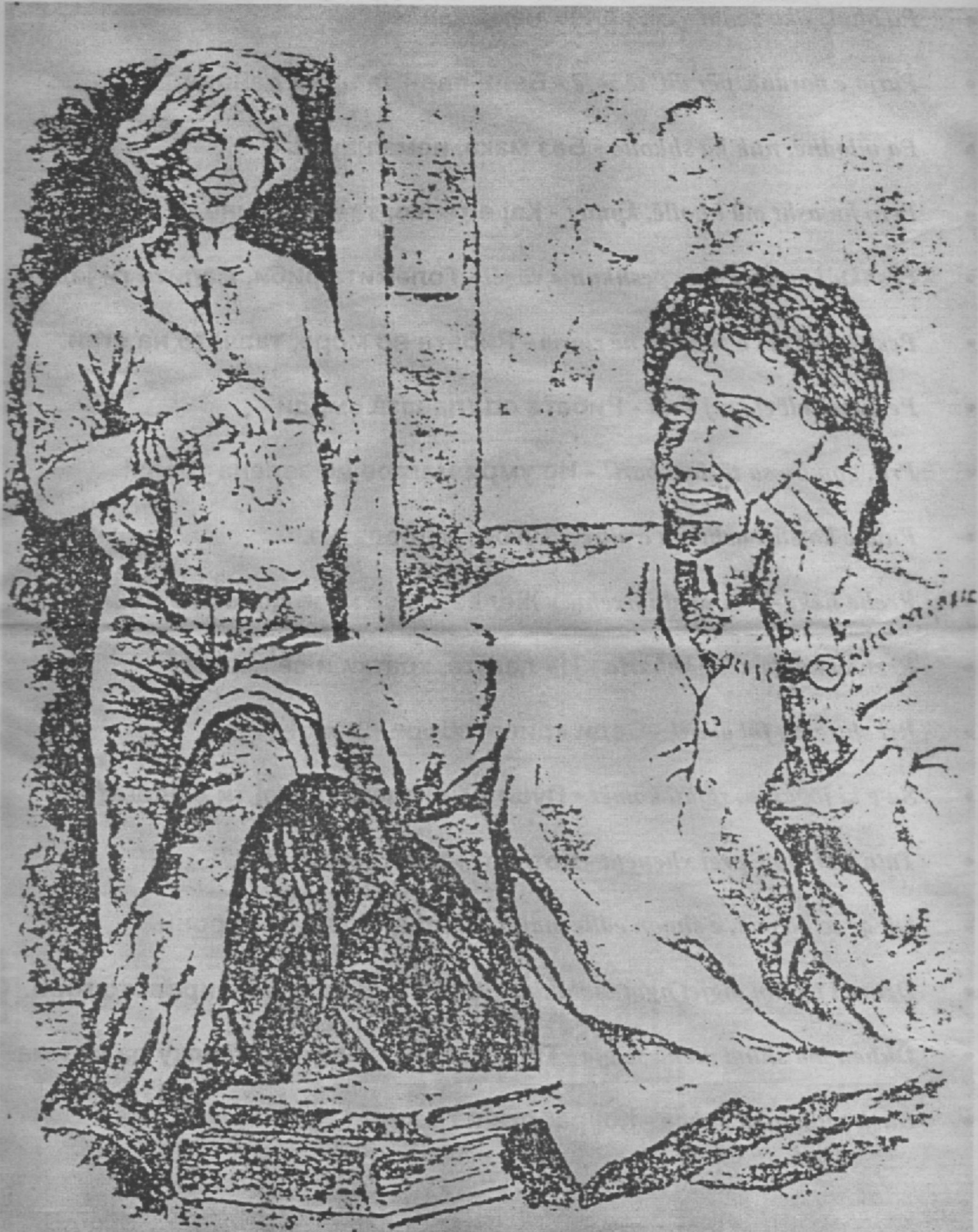
- *Hekuri rrihet sa asht i nxehtë* - Железото се кове кога е жешко.
- *I bije pragut, të marri vesh dera* - Кој не може по магарето, удира по самарот.
- *I laguni nuk ka dert për shi* - Водениот од дожд не се плаши.
- *I m'ytuni m'ahet për shkum'* - Давеникот и за сламка се фаќа.
- *I mençëm kërkush s'ka le* - Никој учен не се родил.
- *I ngiti t'untit s'ia din* - Сит на гладен не верува.
- *I padituni asht qorr në dy syt* - Неукиот и при очи е слеп.
- *Kallxom me ko'rri, se të kallxoj kush je* - Со кој си, таков си.
- *Kingji i butë i thith dy nana* - Кротко јагне од две овци цица.
- *Kour s'ka, as mbreti s'aje* - Што нема, ниту царот не јаде.
- *Ku asht peni ma i'ollë, atje kpoutet* - Кај е тенко, таму се кине.
- *Ku del timi, s'asht pa gja* - Кај што има чад, има и оган.
- *Kur s'ka shi, i mirë asht edhe breshni* - Кога нема дожд, и градот е добар.
- *Kur s'ke se shka i ban magarit, atëherë i mshon samarit* - Кога не можеш по магарето, удри по самарот.
- *Kur të rijsh me qen, çohesh me pleshta* - Кога седиш со песот, стануваш со болвите.
- *Kurrkush s'ka le i ditun* - Никој учен не се родил.
- *Kush ban mirë, gjen mirë* - Кој прави добро, добро ќе му се врати.
- *Kuh ban, nuk kan* - Кој носи, не проси.

- *Kush duron, trashigon* -Трпение, спасение.
- *Kush (d) vet, nuk tret* - Кој прашува, не талка.
- *Kush han hudra i vjen era* - Кој јадел лук, на лук мириса.
- *Kush mundohet, mësholet* - Кој се мачи, ќе научи.
- *Kush nuk i ka në krye, i ka në komë* - Кој нема во главата, има во нозете.
- *Kush pëvet, nuk tret.* - Кој прашува, не талка.

КАКО АРГАТОТ ГО НАСАМАРИ ДАСКАЛОТ

- *Kush rren ai edhe vjedh* - Кој лаже, тој краде.
- *Kush të gju'n me gur, gjueje me bukë* - Кој тебе се камен, ти него со леб.
- *Larg syve, larg zemre* - Далеку од очи, далеку од срце.
- *Lisi i ngjom digjet përskej të thatit* - Покрај сувото и суровото гори.
- *Lisi i s'pritet me një sëpatë* - Од еден удар, дабот не паѓа.
- *Ma i mirë a ni dreq i yti, se ni melaqe e huej* - Подобрo познат ѓавол, отколку непознат ангел.
- *Ma mirë dishka, se kurrgja* - Подобрo нешто, отколку ништо.
- *Ma mirë u rue se me u mjekue* - Подобрo да се спречи, отколку да се лечи.
- *Ment e leta, kam'ët e forta* - Кој нема во главата, има во нозете.
- *Më thuej ç'shokë i ke, të thom se kush je* - Кажи со кого си, ќе ти кажам каков си.
- *Mo'i bon biber në xhdo xhellë* - Не биди бибер во секоја манџа.
- *Mos ban „hop“ pa e kcye gardhin* - Прво скокни, па кажи „оп“.
- *Mos e shti therzën në kamë të shënosh* - Не ставај трн во здрава нога.
- *Moti i mirë shifet në sabah* - По утрото денот се познава.
- *Nëpër drut e thata digjen ene të ngjomat* - Покрај сувото и суровото гори.
- *Njeriu sa ka men' aq ka vleftë* - Човек колку знае, толку вреди.
- *Nji qen që leh, nuk kafshon* - Куче што лае, не каса.
- *Oiku qimen e ndron e tabijatin s'e ndron* - Волкот влакното го менува, карактерот не.

АМАЛОТ ШТО ПЛУКАШЕ ВО ДОРУЧЕЛОТ НА ДАСКАЛОТ

- *Po allat, s'ka zanat* - Без алат, нема занает.
- *Parja e bardhë, për dit' të zezë* - Бели пари за црни денови.
- *Pa u lodhë, nuk ka shkollë* - Без мака, нема наука.
- *Peni ku asht ma i hollë, kputet* - Кај е тенко, таму се кине.
- *Peshku i madh e han peshkun e vogël* - Големите риби, малите ги јадат.
- *Peshku në det e fulterja në zjarm* - Рибата во море, тавчето на оган.
- *Peshku kalbet prej kres* - Рибата од главата смрди.
- *Prit, gomar, sa të dalë bari!* - Не умри магаре до зелена трева!
- *Pula e kojshis asht ma e mirë* - Туѓото е послатко.
- *Rrehe hekurin se asht i nxehtë* - Железото се кове додека е жешко.
- *Rrena i ka kamët e shkurta* - На лагата, кратки и се нозете.
- *Rri shtremt, fol drejt!* - Седи криво, збори право!
- *Sa e ki joganin, zgjati komët* - Пушти ги нозете до кај ти е чергата.
- *Tuta osht dalë prej xhenetit* - Котекот излегол од рајот.
- *Uji qi ec ka pak, e shpon edhe malin* - Мирна вода, брег рони.
- *Druni i ngjom digjet ngat ti thatit* - Покрај суво дрво и сировото гори.
- *Duhen ma shum mena se gja* - Подобро да се умее, отколку да се има.
- *Kush punon, ai gabon* - Кој работи и греша.

ТОЧКА[®]

Издавач:
Културен центар Точка
Скопје, 2003
За издавачот:
Никола Гелевски

Обликување:
Сашо Барјактаров
Фотографии:
Чедомир Ненковиќ,
Борис Шемов и
Томе Аџиевски

Печат:

Дневник

Издавачка куќа
Круг д.о.о.-Скопје
Тираж: 500

Изложбата е реализирана
со финансиска помош на
Министерството за култура на
Република Македонија

